Lietas arhīva Nr. C-5020-17/4
ECLI:LV:RLPT:2017:1020.C29502017.2.L

LĒMUMS

Rīgā, 2017. gada 20. oktobrī.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese **S. Hrebtova**
ar sekretāri **S. Olehno**
piedaloties sūdzības iesniedzējam /pers. A/ un zvērinātam advokātam Ilmāram Punkam kā juridiskās palīdzības sniedzējam sūdzības iesniedzējam, Maksātnespējas administrācijas pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/ un maksātnespējas procesa administratoram /pers. C/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās fiziskās personas /pers. A/ sūdzībā par Maksātnespējas administrācijas 2017. gada 20. jūlija lēmumu Nr. 1-13/92.

Aprakstošā daļa

Ar Maksātnespējas administrācijas 2017. gada 20. jūlija lēmumu Nr. 1-13/92 (turpmāk - Lēmums) noraidīta /pers. A/ 2017. gada 19. jūnija sūdzība par maksātnespējas procesa administratora /pers. C/, sertifikāta Nr. /numurs/, rīcību /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas procesā.

2017. gada 18. augustā (ar labojumiem trūkumu novēršanai 2017. gada 4. septembrī) maksātnespējīgā fiziskā persona /pers. A/ (turpmāk – sūdzības iesniedzējs, arī parādnieks) ir iesniedzis tiesā sūdzību par minēto Lēmumu.

Sūdzībā sūdzības iesniedzējs norāda, ka nepiekrīt Lēmumā konstatētajiem apstākļiem un apsvērumiem, ar kādiem Lēmums motivēts, uzskata Lēmumu par nepamatotu un nepareizu.

Lēmumā (5.lpp.(6) punktā) pamatoti esot norādīts, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 5.punktu maksātnespējas procesos, kas uzsākti laika posmā no 2008. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. oktobrim, tiek piemērotas minētajā laika posmā spēkā esošā Maksātnespējas likuma normas un uz tā pamata izdotie normatīvie akti.

Sūdzības iesniedzēja maksātnespējas process uzsākts 2009. gada18. februārī (maksātnespējas procesa iestāšanās diena), līdz ar to attiecībā uz sūdzības iesniedzēja maksātnespējas procesu ir piemērojamas minētajā laika posmā spēkā esošā Maksātnespējas likuma normas (spēkā līdz 2010. gada 31. oktobrim) un uz tā pamata izdotie normatīvie akti, taču Maksātnespējas administrācija turpmākajos motīvos un secinājumos neizskata pēc būtības sūdzībā ietvertos argumentus Maksātnespējas likuma pantus saistībā ar sūdzības iesniedzēja maksātnespējas procesu.

Lēmumā (6.lpp.6.rindkopa) kļūdaini esot norādīts, ka Maksātnespējas likuma 93.panta pirmā daļa noteic administratora pienākumu celt tiesā prasību par parādnieka mantas dāvinājuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošu atbilstoši Civillikuma 1927.panta noteikumiem, nenorādot, ka Maksātnespējas likuma 93.pantu nepiemēro fizisko personu maksātnespējas procesos. Tādējādi Maksātnespējas administrācija neievēro Maksātnespējas likuma 149.pantu, kurā konkrēti norādīts fiziskās personas maksātnespējas procesa mērķis un pamatnosacījumi (panta pirmā un piektā daļa).

Turklāt strīdus dāvinājuma līgumi noslēgti 21.11.2005., kā tas arī ir ierakstīts zemesgrāmatu apliecībās, kas ir vairāk nekā trīs gadus pirms parādnieka maksātnespējas procesa iestāšanās dienas 18.02.2009.

Sūdzībā norādīts, ka administrators savos paskaidrojumos Maksātnespējas administrācijai apzināti kļūdaini balstās uz Maksātnespējas likuma (spēkā no 2010. gada 1. novembra) 97. pantu, taču Maksātnespējas administrācija neizvērtē administratora rīcības patiesos nolūkus un profesionālo atbilstību ieņemamajam amatam.

Sūdzībā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014. gada 30. janvāra spriedumu lietā Nr. C29469009 ticis apstiprināts parādnieka mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plāns (turpmāk – Plāns), kurā uz konkrēto brīdi tikuši uzskaitīti visi esošie kreditori: nodrošinātais kreditors AS "Attīstības finanšu institūcija "Altum", nenodrošinātie kreditori – Jūrmalas pilsētas dome, Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde, SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Saskaņā ar Plānu parādnieks sedzis no saviem personīgajiem līdzekļiem kreditoru prasījumu, tajā skaitā arī maksājumu Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldei, saskaņā ar grafiku kopējā maksājamā summa kā nenodrošinātajam kreditoram 1,93 EUR apmaksāta 04.02.2014. pilnā apjomā. Parādnieka kreditoru prasījumu apmierināšana uzsākta 2009. gada jūnijā. Ievērojot Plāna grafiku, katru mēnesi veikti maksājumi un nepieciešamās darbības, katru mēnesi sniegtas atskaites administratoram par veiktajiem maksājumiem kreditoru prasījumu segšanai un personīgajiem tēriņiem (dzīvesvietas uzturēšanai un citiem tēriņiem skaidrā naudā).

Sūdzības iesneidzējs uzskata, ka Plānu ir izpildījis, ko apstiprina sertificēta administratora /pers. H/ Atzinums, kas ir lietas materiālos.

Administrators /pers. C/, kurš iecelts par sūdzības iesniedzēja maksātnespējas administratoru ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 15. februāra lēmumu, nepamatoti apgalvo, ka parādnieks nav sniedzis administratoram pieprasīto informāciju par maksātnespējas procesu, tai sadaļā, kas attiecas uz parādnieku.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka nepatiess ir arī bijušā administratora /pers. H/ apgalvojums, ka viņš nav zinājis par nenodrošināto kreditoru uzskaitījumu Plānā un to saistību apjomu un grafiku, jo tieši /pers. H/ akceptējis un apstiprinājis to ar 2013. gada 14. novembra Atzinumu. Nepatiess ir /pers. H/ apgalvojums, ka ir radušies jauni apstākļi - Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes prasījumi par tekošajiem nodokļu maksājumiem, jo tie ir aprēķināti pretēji Maksātnespējas likumam (158.panta trešā daļa), jo ir uzskaitīti, uzrēķinot kavējuma naudu par Plānā uzrādītajiem, bet pilnā apmērā nesamaksātajiem nodokļu maksājumiem.

Nepamatots ir administratora /pers. C/ pieņēmums, ka iepriekšējais administrators atsaucis savu Atzinumu par Plāna izpildi, jo šāda atsaukuma lietā nav.

Sūdzībā norādīts, ka tiesvedība parādnieka pieteikumā par bankrota procedūras pabeigšanu, izbeidzot maksātnespējas procesu, atbrīvojot

parādnieku no atlikušajām saistībām apturēta sakarā ar citās tiesās iesniegtajām kreditora prasībām.

Sūdzības iesniedzējs saņēmis administratora 2017. gada 9. jūnijā sastādītu dokumentu, kas satur trešās personas patstāvīgu prasījumu civillietā C22046115, prasības pieteikumu par parādnieka dāvinātās mantas atdošanu. Sūdzības iesniedzējs uzskata šo dokumentu par neatbilstošu tiesību normām un lietas apstākļiem.

Administrators savu prasību balstījis uz nepareiziem Maksātnespējas likuma pantiem (1., 6., 26., 65., 97., 128.), jo sūdzības iesniedzēja maksātnespējas procesam ir piemērojamas Maksātnespējas likuma normas, kuras bija spēkā laika posmā no 2008. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. oktobrim. Sūdzības iesniedzēja ieskatā no minētā ir skaidri redzams, ka administrators nepārzin Maksātnespējas likumu un tā piemērošanas kārtību.

Pretēji Maksātnespējas likuma 159. panta pirmās daļas prasībām, administrators nav iepazinies ar parādnieka Plānu un tā izpildes gaitu pirms 2015. gada 2. aprīlī tiesā iesniegtā parādnieka pieteikuma.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka administrators apzināti, ar ļaunu nolūku, vienojoties ar AS "Attīstības finanšu institūcija "Altum", kā ieinteresētā persona, ko pierāda apstāklis, ka uz tiesas sēdi kā administratora pilnvarotā persona ieradies AS "Attīstības finanšu institūcija "Altum" zvērināts advokāts Ģirts Eglītis, sagrozījis Maksātnespējas likumu, piemērojot likuma normas, kas uz parādnieka kā fiziskas personas maksātnespējas procesu neattiecas. Faktiski tā ir AS "Attīstības finanšu institūcija "Altum" papildus prasība, izmantojot administratora vārdu, dubultot prasījumu summu, nesamaksājot valsts nodevu. Administrators, sniedzot paskaidrojumus Maksātnespējas administrācijai, pats atzīst savu ieinteresētību un vienošanos ar AS "Attīstības finanšu institūcija "Altum".

Sūdzības iesneidzējs atsaucas uz Maksātnespējas likuma 20.panta pirmās daļas 2. punktu un norāda, ka administrators saskaņā ar šo likumu ir atzīstams par ieinteresēto personu attiecībā pret maksātnespējas subjektu un nevar pildīt administratora pienākumus.

Sūdzības iesniedzējs, pamatojoties uz minēto un Maksātnespējas likuma 188. panta pirmās daļas 3. un 4.punktu, lūdz tiesu:

- atcelt pilnā apjomā Maksātnespējas administrācijas Lēmumu;
-atcelt /pers. C/, no /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanas;
-ierosināt pieteikumu par /pers. C/ darbības izbeigšanu vai anulēšanu šajā likumā minētajos gadījumos.

2017. gada 21. septembrī tiesas e-pastā ir saņemti Maksātnespējas administrācijas paskaidrojumi par sūdzību (lietas 29.-31. lapa), kuros norādīts, ka Maksātnespējas administrācija nepiekrīt sūdzībā izklāstītajiem apsvērumiem, uzskata sūdzību par nepamatotu un noraidāmu un sniedz sekojošus paskaidrojumus.

Paskaidrojumos norādīts, ka no Maksātnespējas likuma 149.panta pirmās daļas izriet, ka fiziskās personas maksātnespējas procesā vienlīdz būtiski ievērot ne tikai parādnieka, bet arī kreditoru tiesiskās intereses, tostarp intereses saņemt pēc iespējas pilnīgāku kreditoru prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas.

Lai sasniegtu maksātnespējas procesa mērķi, fiziskajai personai (parādniekam) ir jābūt labticīgai un patstāvīgi jāveic Maksātnespējas likuma 161.pantā norādītie pienākumi. Savukārt administratoram, lai nodrošinātu fiziskās personas maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi, jāveic šīs personas darbības uzraudzību atbilstoši tās maksātnespējas procesa mērķim, mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plānam un normatīvo aktu prasībām (Maksātnespējas likuma 159.panta pirmā daļa). Cita starpā administratoram ir pienākums apzināt fiziskās personas mantu (Maksātnespējas likuma 159.panta otrās daļas 5.punkts).

Ņemot vērā minēto, administratoram, neatkarīgi no parādnieka mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu segšanas plānā ietvertā mantas uzskaitījuma, ir jāapzina un jāizvērtē parādnieka manta un saistības, tostarp parādnieka slēgtie darījumi, un jāpieņem pamatoti lēmumi maksātnespējas procesa gaitā, cita starpā par nepieciešamību vērsties tiesā ar prasībām.

Paskaidrojumos norādīts, ka, lai arī Maksātnespējas likuma 149.panta piektā daļa noteic, ka fiziskās personas maksātnespējas procesā nepiemēro šā likuma XIII, XIV un XVI nodaļu, tostarp Maksātnespējas likuma 93.pantu, tomēr Maksātnespējas likums neaizliedz fiziskās personas maksātnespējas procesā celt šādus prasījumus. Turklāt tas atbilst fiziskās personas maksātnespējas mērķim – samērot parādnieka iespēju tikt atbrīvotam no parādsaistībām (atjaunot maksātspēju) ar kreditoru interesēm saņemt pēc iespējas pilnīgāku kreditoru prasījumu apmierināšanu. Līdz ar to gadījumā, ja administrators, izvērtējot tā rīcībā esošo informāciju, ir vērsies tiesā ar prasību, prasības izvērtējums ietilpst tiesas kompetencē.

Konkrētajā gadījumā administrators pēc tā iecelšanas (2016.gada 12.februārī), veicot parādnieka maksātnespējas procesa norises uzraudzību un ievērojot parādnieka kreditoru kopuma intereses, kā arī izvairoties no kreditoru iespējamām pretenzijām par administratora bezdarbību, ir cēlis tiesā trešās personas patstāvīgu prasījumu par parādnieka dāvinātās mantas atdošanu.

Lai arī parādnieka ieskatā administratora prasība nav pamatota un tā balstīta uz neatbilstošām tiesību normām un lietas apstākļiem, Maksātnespējas administrācija, izvērtējot tās rīcībā esošo informāciju, nekonstatē administratora rīcībā, vēršoties tiesā ar patstāvīgu prasījumu, normatīvo aktu pārkāpumus.

Savukārt prasības pamatotības izvērtējums ietilpst tiesas kompetencē. Līdz ar to, ne Maksātnespējas administrācijai, ne arī kādai no lietā iesaistītajām personām nav tiesiska pamata vērtēt administratora celtās prasības pamatotību un paredzēt iespējamo lietas risinājumu.

Maksātnespējas administrācija papildus norāda, ka nav pamata administratora rīcībā atzīt normatīvo aktu pārkāpumu, ja administrators veicis tā pienākumos neietilpstošas papildu darbības, kas vērstas uz parādnieka maksātnespējas procesa likumīgas un efektīvas norises nodrošināšanu, tostarp kreditoru kopuma interešu aizsardzību.

Ievērojot minēto, Maksātnespējas administrācija uzskata, ka tā atbilstoši maksātnespējas procesu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei ir objektīvi izvērtējusi administratora rīcību un pieņēmusi pamatotu Lēmumu. Tā kā sūdzība nesatur argumentus, kas atspēkotu Lēmumā iekļauto argumentāciju un kas būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai, Maksātnespējas administrācija uzskata Sūdzību par nepamatotu un lūdz tiesu saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.^{19} panta trešo daļu to noraidīt.

2016. gada 26. septembrī tiesas e-pastā ir saņemti maksātnespējas procesa administratora /pers. C/ (turpmāk – administratora) paskaidrojumi par sūdzību, kuros norādīts, ka /pers. A/ pārmetumi, kas adresēti administratoram, nav pamatoti, sūdzība nav pamatotu, bet Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 20.jūlija Lēmums Nr.1-13/92 ir likumīgs un pamatots.

Paskaidrojumos norādīts, ka no maksātnespējīgās fiziskās personas /pers. A/ (turpmāk – parādnieks) maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanas atceltā maksātnespējas procesa administratora /pers. H/, administrators nav saņēmis nevienu ar parādnieka maksātnespējas procesu saistītu dokumentu.

No parādnieka maksātnespējas procesa lietas materiāliem izriet, ka iepriekšējais administrators /pers. H/ savu 2015.gada 19.maijā tiesā iesniegto pieteikumu par parādnieka maksātnespējas procesa pabeigšanu, kas bija pamatots ar to, ka ir izpildīts mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plāns, atsauca, par to parakstoties tiesas sēdes protokolā. Sakarā ar pieteikuma atsaukšanu administrators /pers. H/ tiesā paskaidroja, ka viņam nav likumīga pamata uzturēt pieteikumu par bankrota procedūras pabeigšanu, jo ir radušies jauni apstākļi – ir radušies prasījumi par tekošajiem nodokļu maksājumiem no Rīgas domes Finanšu departamenta, kā arī nodrošinātais kreditors ir cēlis vairākas prasības, kur administrators

ir pieaicināts kā trešā persona. No parādnieka maksātnespējas procesa lietas materiāliem administrators secinājis, ka nepatiess ir /pers. A/ sūdzībā apgalvotais, ka viņš ir izpildījis MN plānu, jo to apstiprina *"administratora /pers. H/ atzinums par fiziskās personas p.k./personas kods/ mantas pārdošanas un kreditora prasījuma apmierināšanas plāna (ar grozījumiem uz 2013.gada 17.decembri)izpildi" (Sūdzības 3.lpp., 2.rindkopa),* jo šis *"atzinums"* ir apšaubīts no paša tā sastādītāja - administratora /pers. H/ puses, un faktiski ir atsaukts, atsakoties no tiesā iesniegtā pieteikuma par parādnieka maksātnespējas procesa pabeigšanu, kas ieprieks no paša administratora bija pamatots ar apgalvojumu, ka ir izpildīts mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plāns. Dokumentu trūkuma dēļ administratoram augstākminēto pārbaudīt nav bijis iespējams.

Paskaidrojumos norādīts, ka visās /pers. A/ minētajās civillietās - Rīgas rajona tiesas civillietā Nr.C33525715, Ventspils tiesas civillietā Nr.C40130815, Aizkraukles rajona tiesas civillietā Nr.C07075715 un Ludzas rajona tiesas civillietā Nr.C22046115, kurās AS „Attīstības finanšu institūcija Altum" kā /pers. A/ kreditors, maksātnespējas procesa laikā ir cēlis tiesās prasības par apmierinājuma gūšanu no dāvanas (sākotnēji prasība par ķīlas tiesību nodibināšanu uz dāvanu) – /pers. A/ saviem bērniem atdāvinātiem nekustamiem īpašumiem, administrators kā parādnieka maksātnespējas procesa administrators pieaicināts kā trešā persona.

Iepazīstoties ar šo civillietu materiāliem un tiesu nolēmumiem lietās, kā arī saņemot no kreditora - AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" pieprasījumu administratoram izvērtēt lietas apstākļus un nepieciešamību celt tiesā prasību visu kreditoru vārdā par parādnieka dāvinātās mantas vai tās daļas atdošanu atbilstoši Civillikuma 1927.panta noteikumiem, un apzinoties risku, ka administratora bezdarbība – prasījuma neizvirzīšana par apmierinājuma gūšanu no dāvanas (Civillikuma 1927.pants) var radīt pamatu kreditora prasījumam pret administratoru, administrators pieņēmis lēmumu visās minētajās civillietās, atbilstoši Civilprocesa likuma 78. – 79.panta noteikumiem, pieteikt patstāvīgu prasījumu par strīdus priekšmetu visu parādnieka kreditoru kopuma interesēs, un sekojot dāvanai pieteikt prasījumu pret dāvanu naudas izteiksmē, kas ir daļa no parādnieka parādiem, kas pastāvēja dāvinājumu laikā.

Administrators uzskata, ka viņa kā trešās personas pieteiktais patstāvīgais prasījums par strīda priekšmetu (šobrīd prasījums pagaidām ir pieteikts un pieņemts tikai Rēzeknes tiesā Ludzā civillietā Nr.C22046115), t.i. civiltiesiskais strīds ir piekritīgs tiesai un celts kreditora kopuma interesēs. Piesakot prasījumu, administrators vadījies no Maksātnespējas likumā nostiprinātā kreditoru vienlīdzības principa un patvaļas aizlieguma principa. Administrators uzskata, ka viņa celtā prasība atbilst Maksātnespējas likuma 1.pantā iekļautam mērķim, un Civillikuma 1927.panta noteikumiem. Lai piemērotu Civillikuma 1927.panta noteikumus, nav nozīmes dāvinājuma noslēgšanas mērķim, bet nozīme ir kreditora likumisko interešu aizsardzības un parādnieka rīcības ar mantu ierobežojumu tiesiskajam regulējumam. Kreditora mērķi ir iespējams sasniegt ar naudas prasījuma apmierināšanu, atļaujot vērst piedziņu uz uzdāvināto mantu. Kreditors, parāda nesamaksāšanas gadījumā var vērst piedziņu uz atdāvināto īpašumu, neapstrīdot pašu dāvinājuma līgumu. Šādas atziņas ir izteiktas arī judikatūrā un tiesu praksē (skatīt LR Augstākās Tiesas Senāta 2005.gada 23.marta spriedumu lietā SKC-196, 2006.gada 4.oktobra spriedumu lietā SK-540, 2007.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC014, 2009.gada 28.janvāra spriedumu lietā SKC-37, LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2011.gada 29.novembra spriedumu lietā Nr.PAC-0506).

Paskaidrojumos norādīts, ka sūdzībā minētais apstāklis par administratora it kā norādītiem kļūdainiem Maksātnespējas likuma pantiem nav pamatots, jo jautājums par Maksātnespējas likuma piemērošanu šais lietās nav viennozīmīgs un administrators uzskata, ka jautājumu par likuma piemērošanu var izlemt tikai tiesa. Arī šajās tiesvedībās - civillietā C40130815 Kurzemes apgabaltiesa un civillietā C07075715 Zemgales apgabaltiesa kā otrās instances tiesas, izskatot kreditora sūdzības par pirmās instances tiesu atteiktu prasības nodrošinājumu un tiesvedības apturēšanu, ir atsaukusies un vadījusies no Maksātnespējas likuma, ka ir spēkā no 2010.gada 1.novembra.

Paskaidrojumos norādīts, ka attiecībā uz Maksātnespējas likuma piemērojamību, - arī parādnieks visus savus prasījumus un lūgumus augstāk minētajās civillietās, kas balstīti uz Maksātnespējas likumu, ir pieteicis, vadoties no Maksātnespējas likuma, kas ir spēkā no 2010.gada 1.novembra.

Kā redzams no Maksātnespējas reģistra, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 8.maija spriedums (Lieta Nr.C29469009), ar kuru tika pasludināts /pers. A/, personas kods /personas kods/, fiziskās personas maksātnespējas process, kā nelikumīgs un nepamatots atcelts ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 12.septembra spriedumu un šis ieraksts Maksātnespējas reģistrā ar valsts notāra lēmumu Nr.6-11/98914 svītrots. Maksātnespējas likuma Pārejas noteikumu 5.punkts viennozīmīgi tiek attiecināts un nosaka par Maksātnespējas likuma piemērojamību maksātnespējas procesiem, kas ir uzsākti un bijuši likumīgi laika posmā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.oktobrim, un turpinās laikā pēc 2010.gada 1.novembra. Administrators uzskata, ka Maksātnespējas likuma Pārejas noteikumu 5.punktu nav iespējams piemērot uzsāktam maksātnespējas procesam, kas ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 12.septembra spriedumu atzīts par nelikumīgu un nepamatotu.

Administrators uzskata, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 30.janvāra spriedumu pasludinātam /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas procesam piemērojams spēkā esošais Maksātnespējas likums, kura 5.panta otrā daļa nosaka, ka fiziskās personas maksātnespējas process tiek uzsākts ar dienu, kad tiesa ar nolēmumu pasludinājusi maksātnespējas procesu. Jebkurā gadījumā, likuma piemērojamību nosaka tiesa, un administratora celtā prasība kreditoru kopuma interesēs atbilstoši Civillikuma 1927.panta noteikumiem, nav likuma pārkāpums, neatkarīgi no tā kuru Maksātnespējas likumu - spēkā esošo no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.okotbrim, vai spēkā esošo no 2010.gada 1.novembra, piemēro /pers. A/ maksātnespējas procesam, un Maksātnespējas likums nav aizliedzis šādas prasības celšanu, un šāda prasība kreditoru kopuma interesēs sekojot dāvanai izriet no Civillikuma, kur maksātnespējas procesa laikā pašam kreditoram ir aizliegts veikt individuālas darbības. Vēl vairāk, - Civillikuma 1927.pants nosaka pat to, ka pats dāvinātājs (parādnieks) var prasīt no apdāvinātā, ka no viņa dāvinātās mantas dod atpakaļ parāda samaksai vajadzīgo daļu.

Paskaidrojumos norādīts, ka administrators konstatējis, ka parādnieka darbības pirms maksātnespējas procesa un maksātnespējas procesa laikā liecina par pretējo, jo visi dāvinājumi ierakstīti zemesgrāmatā nevis 2005.gadā, bet 2008.gada nogalē un 2009.gada sākumā, īsu brīdi pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas tiesā, un acīmredzami arī sūdzībā norādītais un uzsvērtais, ka *"... turklāt strīdus dāvinājuma līgumi noslēgti 21.11.2005.g., kā tas ir ierakstīts zemesgrāmatu apliecībās, kas ir vairāk nekā trīs gadus pirms Parādnieka maksātnespējas iestāšanās 18.02.2009. dienas (zemesgrāmatu apliecības tiks pievienotas pielikumā)",* kopā ar citiem civillietās esošiem dokumentiem liecina par šo /pers. A/ dāvinājumu fiktīvo raksturu un ka tie apzināti ir iespējams norādīti ar šādu trīs gadu iepriekšēju datumu, lai izvairītos no šī speciālā Maksātnespējas likuma regulējuma, kas nav administratora prasījuma pamatā. Bez tam parādnieks arī sūdzībā maldina tiesu, jo visās augstākminētajās civillietās - Rīgas rajona tiesas civillietā C33525715, Aizkraukles rajona tiesas civillietā C07075715, Rēzeknes tiesas Ludzā civillietā C22046115 un Ventspils tiesas civillietā C40130815 parādnieks kā dāvinājumu līgumu noslēgšanas datumu ir norādījis 2005.gada 11.aprīli, savos paskaidrojumos uzsverot, ka tas ir "patiesais" šo dāvinājumu līgumu slēgšanas datums, un kas tikai vēlreiz apliecina pretējo – šo dāvinājuma līgumu fiktīvo raksturu un to noslēgšanā ietverto gribas nelabticību no parādnieka puses.

Paskaidrojumos norādīts, ka administratoram nav nepieciešams apstrīdēt šos dāvinājumus, pat ja tie ir fiktīvi, ne vadoties no Civillikuma, ne vadoties no Maksātnespējas likuma noteikumiem. Rēzeknes tiesa Ludzā ar 2017.gada 12.jūnija lēmumu (Lietas Nr.C22046115) administratora pieteikto trešās personas prasījumu ir pieņēmusi un noteikusi to izskatīt vienā tiesvedībā ar AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" celto prasību.

Administrators uzskata par nepamatotu un absurdu /pers. A/ sūdzībā apgalvoto, ka viņš kā administrators *"... apzināti ar ļaunu nolūku vienojoties ar AS "Attīstības finanšu institūcija Altum", kā ieinteresētā persona, sagroza Maksātnespējas likumu"*, un, ka *"... faktiski tā ir AS*

"Attīstības finanšu institūcija Altum" papildus prasība izmantojot administratora vārdu dubultot prasījuma summu un nesamaksājot valsts nodevu", jo administratora ieskatā tieši pretēji, administratora kā trešās personas pieteiktais patstāvīgais prasījums par strīda priekšmetu izslēdz iespēju apmierināt kreditora (AS "Attīstības finanšu institūcija Altum") prasījumus, vadoties no Maksātnespējas likumā nostiprinātā kreditoru vienlīdzības principa un patvaļas aizlieguma principa. Administratora celtā prasība atbilst Maksātnespējas likuma 1.pantā iekļautam mērķim, un Civillikuma 1927.panta noteikumiem. Lai piemērotu Civillikuma 1927.panta noteikumus, nav nozīmes dāvinājuma noslēgšanas mērķim, bet nozīme ir kreditora likumisko interešu aizsardzības un parādnieka rīcības ar mantu ierobežojumu tiesiskajam regulējumam, ko pareizi savos secinājumos ir norādījusi Maksātnespējas administrācija 2017.gada 20.jūlija Lēmumā.

Tiesas sēdē /pers. A/ sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem un argumentiem un uzsvēra, ka viņa fiziskās personas maksātnespējas procesam ir piemērojamas Maksātnespējas likuma normas, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim, bet administrators uzstāj, ka ir piemērojamas jaunā Maksātnespējas likuma, kas stājās spēkā ar 2010. gada 1. novembri, normas. Tas pats ir attiecināms arī uz Maksātnespējas administrācijas lēmumu. Sūdzības iesniedzēja tiesību aizskārums ir tāds, ka administrators vērsās tiesā ar trešās personas patstāvīgu prasījumu, pamatojoties uz nepareizām Maksātnespējas likuma normām.

Tiesas sēdē Maksātnespējas administrācijas pilnvarotā pārstāve sūdzību neatzina un uzturēja rakstiskajos paskaidrojumos par sūdzību un Maksātnespējas administrācijas Lēmumā norādītos apstākļus un argumentāciju. Papildus norādīja, ka Maksātnespējas administrācija sūdzības ietvaros nevar vērtēt administratora profesionālo atbilstību administratora amatam, tam likumā ir noteikta cita kārtība.

Tieass sēdē administrators sūdzību neatzina un uzturēja rakstiskajos paskaidrojumos par sūdzību norādītos apstākļus un argumentāciju.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi sūdzības iesniedzēja, Maksātnespējas administrācijas pārstāves un maksātnespējas administratora paskaidrojumus tiesas sēdē, izvērtējusi sūdzībā norādītos apstākļus, Maksātnespējas administrācijas rakstiskos paskaidrojumus par sūdzību un Lēmumā ietverto argumentāciju, maksātnespējas administratora rakstiskajos paskaidrojumos izteiktos apsvērumus, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Maksātnespējas administrācijas 2017. gada 20.jūlija lēmums Nr.1-13/92 (turpmāk – Lēmums) ir pieņemts sakarā ar /pers. A/ 2017. gada 19. jūnija sūdzību par maksātnespējas procesa administratora /pers. C/ rīcību /pers. A/ (turpmāk – Parādnieks) fiziskās personas maksātnespējas procesā.

Maksātnespējas administrācijas Lēmums (lietas 14. – 17. lapa) ir pamatots ar šādiem faktiem un argumentiem.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 5.punktā minēto, maksātnespējas procesos, kuri uzsākti laika posmā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.oktobrim, tiek iemērotas minētajā laika posmā spēkā esošā Maksātnespējas likuma normas un uz tā pamata izdotie normatīvie akti. Tā kā Parādnieka maksātnespējas process uzsākts 2009.gada 11.martā, tad attiecībā uz Parādnieka maksātnespējas procesu ir piemērojamas minētajā laika posmā spēkā esošā Maksātnespējas likuma (spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim) normas un uz tā pamata izdotie normatīvie akti.

Lēmumā ir atsauce uz Maksātnespējas likuma 187.panta pirmo daļu, kas noteic, lai nodrošinātu maksātnespējas procesa uzraudzību, Maksātnespējas administrācija kontrolē administratora darbību laksātnespējas procesā, kā arī izskata sūdzības par administratora rīcību, izņemot tos likumā noteiktos gadījumus, kad sūdzības par administratora rīcību un lēmumiem izskatāmas tiesā, kurā ierosināta attiecīgā maksātnespējas procesa lieta.

Lēmumā norādīts, ka no Maksātnespējas likuma 189.panta pirmās daļas izriet, ka fiziskā persona (šīs personas maksātnespējas procesā), kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, var iesniegt Maksātnespējas administrācijai sūdzību par administratora rīcību.

Attiecībā uz Administratora rīcību, ceļot tiesā prasību par apmierinājuma gūšanu no Parādnieka dāvanas, Lēmumā norādīts sekojošais.

Maksātnespējas likuma 26.panta otrajā daļā noteikts administratora vispārīgs pienākums nodrošināt efektīvu un likumīgu maksātnespējas procesa norisi. Proti, administratora darbībām jābūt likumīgām un efektīvām.

Fiziskās personas maksātnespējas procesā administratora pienākumos, cita starpā, ietilpst apzināt un izvērtēt parādnieka mantu un saistības, veikt nepieciešamās darbības parādnieka mantas atgūšanai, izvērtēt parādnieka slēgtos darījumus, jo īpaši darījumus, ar kuriem parādnieks atsavinājis savu mantu, un pieņemt attiecīgus lēmumus maksātnespējas procesa gaitā, tostarp par nepieciešamību vērsties tiesā ar prasībām.

Atsevišķos gadījumos likumdevējs paredzējis administratoram pienākumu (nevis tiesības) celt tiesā prasību par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu (lai novērstu situācijas, ka parādnieks draudošas maksātnespējas apstākļos atsavina savu mantu, tādējādi cenšoties izvairīties no kreditoru prasījumu apmierināšanas).

Lēmumā ir atsauce uz Maksātnespējas likuma 93.panta pirmo daļu, kas noteic administratora pienākumu celt tiesā prasību par parādnieka mantas dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu atbilstoši Civillikuma 1927.panta noteikumiem, kā arī ir citēts Civillikuma 1927.pants.

Lēmumā norādīts, ka no Maksātnespējas administrācijas rīcībā esošās informācijas izriet, ka Rēzeknes tiesas Ludzā lietvedībā atrodas civillieta Nr.22046115 Kreditora prasībā pret Parādnieku, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/ un /pers. P/ par apmierinājuma gūšanu no dāvanas - nekustamajiem īpašumiem prasības kopsummā 4969 EUR, ar trešajām personām lietā Administratoru un /pers. P/ maksātnespējas procesa administratori Evitu Kaužēnu.

2017.gada 9.jūnijā Administrators minētajā civillietā iesniedzis patstāvīgu prasījumu par atdāvinātās mantas atdošanu naudas izteiksmē 4949 EUR apmērā, lūdzot naudas līdzekļus piedzīt par labu Parādnieka kreditoru kopumam.

Ar Rēzeknes tiesas Ludzā 2017.gada 12.jūnija lēmumu lietā Nr.22046115 nolemts pieņemt Administratora prasības pieteikumu un izskatīt to vienā tiesvedībā ar Kreditora celto prasību.Līdz šā lēmuma pieņemšanas dienai tiesas galīgais nolēmums attiecībā uz minēto prasību nav pieņemts.

Attiecībā uz sūdzībā norādīto, ka Administratora celtā prasība ir nepamatota un tā neatbilst tiesību normām un lietas apstākļiem, turklāt Parādnieka ieskatā minētā prasība ir Kreditora papildu prasība, izmantojot Administratoru, lai dubultotu prasījuma apmēru un nemaksātu valsts nodevu, Lēmumā norādīts, ka parādnieka maksātnespējas procesa laikā tikai un vienīg administratoram ar savām profesionālajām zināšanām ir tiesības un pienākums lemt par prasības celšanu parādnieka maksātnespējas procesā, jo tikai un vienīgi administratora rīcībā ir pilnīga un visaptveroša informācija, kuras izvērtēšana ir par pamatu konkrētā lēmuma pieņemšanai. Administrators, izvērtējot tā rīcībā esošo informāciju, var konstatēt parādnieka rīcību, kas, iespējams, ir bijusi vērsta uz apzinātu savas mantas atsavināšanu, un vērsties tiesa ar prasību, taču galīgais prasības izvērtējums ietilpst tiesas kompetencē.

Lēmumā norādīts, ka Maksātnespējas administrācija kā uzraugošā institūcija var izvērtēt, vai administrators, pieņemot konkrētu lēmumu par prasības celšanu, ir izvērtējis visu viņa rīcībā esošo informāciju un spēj to pamatot ar šīs izvērtēšanas rezultātā konstatētajiem faktiem un argumentiem. Ja administrators, pēc padziļinātas parādnieka darījumu izvērtēšanas un apstākļu analīzes ir atzinis, ka ir pamats prasības celšanai pret parādnieku, Maksātnespējas administrācijai nav pamata apšaubīt administratora pieņemtā lēmuma pamatotību.

Lēmumā norādīts, ka konkrētajā gadījumā no 2017.gada 9.jūnija prasības pieteikuma un Administratora mutvārdos sniegtajiem paskaidrojumiem

izriet, ka Administrators, iepazīstoties ar civillietas Nr.C22046115 materiāliem un pamatojoties uz kreditoru vienlīdzības principu, ir konstatējis nepieciešamību minētajā lietā pieteikt patstāvīgu prasījumu, pievienojoties Kreditora celtās prasības pamatojumam. Administratora ieskatā Parādnieks, vienā dienā atsavinot (uzdāvinot) septiņus savus nekustamos īpašumus saviem bērniem, apzināti centies izvairīties no savu saistību izpildes pret kreditoriem. Turklāt dāvinājumi noslēgti 2005.gadā, taču zemesgrāmatā nostiprināti tikai 2008.gada beigās un 2009.gada sākumā (īsu bridi pirms Parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas), kas attiecīgi norāda uz to fiktīvo raksturu.

Lēmumā norādīts, ka Maksātnespējas administrācijai nav pamata apšaubīt Administratora rīcību, ņemot vērā to, ka Administrators izvērtējis tā rīcībā esošo informāciju un norādījis pamatojumu un tiesiskos argumentus, kas bijuši par pamatu Administratora lēmumam celt tiesā trešās personas patstāvīgu prasījumu. Administratora celtās prasības pamatotības izvērtējums ietilpst tiesas kompetencē, līdz ar to Maksātnespējas administrācijai nav tiesiska pamata vērtēt Administratora celtās prasības pamatotību.

Lēmumā norādīts, ka, izvērtējot Sūdzībā un Administratora paskaidrojumos norādīto, kā arī Maksātnespējas administrācijas rīcībā esošo informāciju, Administratora rīcībā nav atzīts pārkāpums, līdz ar to Maksātnespējas administrācija nekonstatē pamatu vērsties tiesā ar pieteikumu par Administratora atcelšanu no Parādnieka maksātnespējas procesa, kā arī nekonstatē pamatu lemt par Administratora atcelšanu no amata.

Ievērojot minēto, kā arī Maksātnespējas likuma 187.panta pirmo daļu, 188.panta pirmās daļas 3.punktu, 189.panta pirmo daļu, Maksātnespējas administrācija ir noraidījusi /pers. A/ 2017.gada 19.jūnija sūdzību par maksātnespējas procesa administratora /pers. C/ rīcību /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas procesā.

Lietā nav strīda par Lēmumā konstatētajiem apstākļiem par parādnieka maksātnespējas procesa gaitu, un tieši:

-ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 11.marta lēmumu ierosināta /pers. A/ (turpmāk – arī Parādnieks) fiziskās personas maksātnespējas procesa lieta un ar 2009.gada 16.marta lēmumu minētajā lietā par Parādnieka maksātnespējas procesa administratoru iecelts /pers. H/, sertifikāta Nr.00056;

-ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 8.maija spriedumu (turpmāk – Spriedums Nr.1) pasludināts Parādnieka maksātnespējas process;

-ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 12.septembra spriedumu atcelts Spriedums Nr.1 un lieta nodota jaunai izskatīšanai;

-ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 30.janvāra spriedumu (turpmāk - Spriedums Nr.2) pasludināts Parādnieka maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa iestāšanās dienu noteikts 2009.gada 18.februāris; apstiprināts Parādnieka mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plāns (ar grozījumiem) 2013.gada 17.decembra redakcijā; uzsākta parādnieka bankrota procedūra, nosakot tās termiņu septiņi gadi;

-ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 8.februāra lēmumu /pers. H/ atcelts no administratora pienākumu pildīšanas Parādnieka maksātnespējas procesā;

-ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 12.februāra lēmumu par Parādnieka maksātnespējas procesa administratoru iecelts /pers. C/ (turpmāk - Administrators).

Tiesa pievienojas Lēmumā norādītajam, ka parādnieka maksātnespējas procesam piemērojams Maksātnespējas likums, kurš bija spēkā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.oktobrim, jo Maksātnespējas likuma (redakcijā līdz 2010.gada 31.oktobrim) 5.panta otrā daļa noteica, ka maksātnespējas process tiek uzsākts ar dienu, kad tiesā ierosināta maksātnespējas procesa lieta [..].

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 149.panta pirmo daļu (redakcijā līdz 2010.gada 31.oktobrim) fiziskās personas maksātnespējas procesa mērķis ir, ievērojot kreditoru intereses, sniegt šai personai iespēju atjaunot maksātspēju vai tikt atbrīvotai no savas mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plānā norādītajām parādsaistībām.

No minētās normas izriet, ka vienlīdz būtiski ievērot ir ievērot arī kreditoru tiesiskās intereses, cita starpā intereses saņemt pēc iespējas pilnīgāku kreditoru prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas.

Maksātnespējas likuma 159.panta pirmajā daļā (redakcijā līdz 2010.gada 31.oktobrim) noteikts, ka, lai nodrošinātu fiziskās personas maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi, administrators veic šīs personas darbības uzraudzību atbilstoši tās maksātnespējas procesa mērķim, mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plānam un likuma prasībām.

Savukārt Maksātnespējas likuma 26.panta otrā daļa noteic, ka administrators nodrošina efektīvu un likumīgu juridiskās personas maksātnespējas procesa norisi un mērķu sasniegšanu. Šāda norma ir gan Maksātnespējas likumā, redakcijā līdz 2010. gada 31. oktobrim, gan likuma jaunajā redakcijā.

Tiesa pievienojas Lēmumā norādītajam, ka fiziskās personas maksātnespējas procesā administratora pienākumos ietilpst apzināt un izvērtēt parādnieka mantu un saistības, veikt nepieciešamās darbības parādnieka mantas atgūšanai, izvērtēt parādnieka slēgtos darījumus, jo īpaši darījumus, ar kuriem parādnieks atsavinājis savu mantu, un pieņemt attiecīgus lēmumus maksātnespējas procesa gaitā, tostarp par nepieciešamību vērsties tiesā ar prasībām.

Lietā nav strīda, ka Rēzeknes tiesas Ludzā lietvedībā atrodas civillieta Nr.22046115 Kreditora prasībā pret Parādnieku, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/ un /pers. P/ par apmierinājuma gūšanu no dāvanas - nekustamajiem īpašumiem prasības kopsummā 4969 EUR, ar trešajām personām lietā Administratoru un /pers. P/ maksātnespējas procesa administratori Evitu Kaužēnu, un 2017.gada 9.jūnijā Administrators minētajā civillietā iesniedzis patstāvīgu prasījumu par atdāvinātās mantas atdošanu naudas izteiksmē 4949 EUR apmērā, lūdzot naudas līdzekļus piedzīt par labu Parādnieka kreditoru kopumam.

Tāpat nav strīda, ka ar Rēzeknes tiesas Ludzā 2017.gada 12.jūnija lēmumu lietā Nr.22046115 ir nolemts pieņemt Administratora prasības pieteikumu un izskatīt to vienā tiesvedībā ar Kreditora celto prasību.

Tiesa atzīst, ka Lēmumā ir pamatoti norādīts, ka parādnieka maksātnespējas procesa laikā tikai un vienīgi administratoram ir tiesības un pienākums lemt par prasības celšanu parādnieka maksātnespējas procesā kreditoru kopuma interesēs, taču galīgais prasības izvērtējums ietilpst tās tiesas kompetencē, kuras tiesvedībā atrodas šī prasības lieta.

Ne Maksātnespējas administrācijai, ne arī kādai no lietā iesaistītajām personām, ne arī tiesai, kuras tiesvedībā atrodas parādnieka maksātnespējas procesa lieta, nav tiesiska pamata vērtēt administratora celtās prasības pamatotību, tostarp, tiesību normas, ar kurām pamatota administratora celtā prasība.

Sūdzībā ir pareizi norādīts, ka Maksātnespējas likuma (redakcijā līdz 2010. gada 31.oktobrim) 149.panta piektā daļa noteic, ka fiziskās personas maksātnespējas procesā nepiemēro šā likuma XIII, XIV un XVI nodaļu, tostarp Maksātnespējas likuma 93.pantu.

Tomēr atbilstoši fiziskās personas maksātnespējas mērķim – samērot parādnieka iespēju tikt atbrīvotam no parādsaistībām ar kreditoru interesēm saņemt pēc iespējas pilnīgāku kreditoru prasījumu apmierināšanu, tiesa atzīst, ka Maksātnespējas likums neaizliedz fiziskās personas maksātnespējas procesā administratoram celt prasījumus, kuru izvērtēšana ietilpst tiesas, kuras tiesvedībā atrodas prasības lieta, kompetencē.

Lēmumā ir pamatoti atzīts, ka Administratora rīcībā parādnieka maksātnespējas procesā nav konstatēti pārkāpumi. Tādējādi Lēmumā pamatoti norādīts, ka nav pamata vērsties tiesā ar pieteikumu par Administratora atcelšanu no Parādnieka maksātnespējas procesa, kā arī nav konstatēts pamats

lemt par Administratora atcelšanu no amata.

Ievērojot iepriekš minēto tiesa atzīst, ka parādnieka sūdzība ir noraidāma kā nepamatota, bet Maksātnespējas administrācijas 2017. gada 20. jūlija lēmums Nr. 1-13/92 ir atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 363.[19] pantu, tiesa

nolēma :

Noraidīt pilnībā maksātnespējīgās fiziskās personas /pers. A/ sūdzību par Maksātnespējas administrācijas 2017. gada 20. jūlija lēmumu Nr. 1-13/92 par maksātnespējas procesa administratora /pers. C/ rīcību /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas procesā un noraidīt /pers. A/ lūgumu par maksātnespējas procesa administratora /pers. C/ atcelšanu no /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanas un sertifikāta darbības izbeigšanu vai anulēšanu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Par pilna lēmuma sastādīšanas dienu noteikts 2017. gada 01. novembris.

Pilns lēmums sastādīts 2018. gada 5. janvārī.

Tiesnese S. Hrebtova